

UPANJE ZA POVRATEK AMER. UJETNIKOV BLEDI

Pojasnjevanje je menda za zmerom končano. — Po 22. januarju bo osvobojenih 22,000 protikomunističnih ujetnikov, ki bodo postali zopet civilisti — Sovražno razpoloženje 22 ameriških ujetnikov napram vsem obiskovalcem.

PANMUNJOM. — Z izjavo Indijski general je sporočil, da je 22 Amerikancev sovražno razpoloženih napram vsem obiskovalcem. Nekateri teh nameravajo študirati na univerzi v Pekingu, drugi žele kmetovati v Kitajski, zopet drugi pa pravijo, da bodo delovali v komun. deželah za "svetovni mir", ko bodo enkrat svobodni. General je povedal, da so mu ujetniki dejali, da so jim komunisti obljubili, da bodo po nekaj letih lahko dobili k sebi svoje družine.

Gen. K. S. Thymayya iz Indije, ki je predsednik imenovane komisije, je dejal, da ima — po njegovem mnenju — onih 22 Amerikancev, ki se nočejo vrniti, "trdno politično prepričanje" in da se jih ne bo dalo izvabiti domov ne s pojasnjevanji, ne s pismi, ne s trkanjem na njih patriotizem.

Zdaj preostaja samo še teden dni v 90-dnevem pojasnjevalnem programu, ko se ujetniki lahko premislijo ter izjavijo, da se hočejo vrniti domov. Pojasnjevanje ujetnikom obeh strani je namreč obtičalo na mrtvi točki.

Dalje je indijski general izjavil, da bo legalno varuštvo indijskih čet nad 22,000 vojnimi ujetniki končano dne 22. januarja, kakor določajo pogoji premirja.

V Washingtonu so rekli, da smatrajo izjavo indijskega generala kot paralelno z ameriški mišljami.

Medtem pa je povedal gen. M. Taylor, poveljnik amer. osme armade, da so že izdelani načrti za oskrbo 22,000 protikomun. severnokorejskih in kitajskih vojnih ujetnikov, ki se nočejo vrniti domov, ako bodo le-ti po 22. januarju oproščeni in bodo stopili kot civilisti iz taborišč.

Thymayya je tudi dejal, da po njegovih mislih se ne bo več obnavljalo pojasnjevanj, kar velja za obojne: za komuniste in protikomuniste. Rekel je, da se želi kakih 2,000 Severnokorejcev in Kitajcev v protikomunističnem taborišču vrniti nazaj h komunizmom, pa niso imeli doslej priložnosti za to. Indijci jih bodo porazvrstili med dec. in 22. jan. ter jim omogočili odhod domov.

Slovenska pisarna
6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

DAROV! za Malovrha Marka: Lojze Skubic \$4, Janez Ferkulj \$5.

KOLENDAR Svobodne Slovenije (Argentina) s svojo bogato vsebino na 288 straneh velike oblike je najlepša letošnja knjiga v zamejstvu. Cena \$3. Dobi ga v naši pisarni.

GRAMOFONSKÉ plošče (album s 5 ploščami: tri božične in dve velikonočni) se dobe v naši pisarni. Cena \$6. Rev. Kunstelj piše iz Anglije: Plošče so izredno lepe. Vsa čast tistim, ki so jih pripravili! Lepo božično darilo.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes deloma oblačno in mrzlo. Ponoči jasno in mrzlo.

Senalni pododbor proučuje Whitejevo zaroto

Posebno poročilo senatnemu odboru slika Whiteja kot "notoričnega komunističnega agenta."

WASHINGTON. — Specialno poročilo senatnemu preiskovalnemu pododboru slika Harry D. Whiteja kot "notoričnega komunističnega agenta," ki je izrabljal svoj visok položaj v finančnem tajnistvu "v korist sovjetskih interesov in v škodo solventnosti Združenih držav."

Poročilo se nanaša na ameriški odlok o drugi svetovni vojni, da se izroči Sovjetski zvezi plošče za tiskanje nemškega okupacijskega denarja.

Senator Mundt, ki je predsednik tega odbora, je izjavil, da je sovjetska uporaba teh plošč stala ameriške davkoplačevalce milijone dolarjev.

"Uspeh Sovjetov v tisti epizodi je bil lahka stvar", je rečeno v poročilu, "spričo dejstva, da si notoričen komunistični agent Harry Dexter White ni samo utrl poti do samega položaja pomožnega finančnega tajnika, temveč da je imel istočasno tudi najmanj štiri komunistične pajdaše, ki so delovali z njim."

"Layoff" pri Republic Steel Corp.

CLEVELAND. — Pri Republic Steel Corp., kjer je zaposlenih tudi mnogo Slovencev, delajo priprave, da začasno odpuste okoli 4,000 delavcev v raznih departmentih te jeklarne. Odpuščenje delavstva se bo pričelo v nedeljo; odpusti bodo trajali od treh do dvanajstih dni.

Med tem časom bodo uvedli v jeklarni razne nove naprave in izvršili popravila starih.

Požar v hotelu v Kansas

KANSAS CITY. — Iz tukajšnjega Muehlbach hotela je moral pred ognjem bežati kakih 500 ljudi. — Koliko škode je povzročil ogenj, poročilo ne pove.

Star bolnik

CAPE GIRADEAU, Mo. — John Alternathy se nahaja v bolnišnici, kjer je njegovo stanje ugodno po operaciji na mehurgu. Dne 28. dec. bo star 105 let.

WILMINGTON, O. — Zaradi poledenelih cest v Clinton okraju so zaprli šole v Clarksville.

Nov program za gradnje stanovanjskih hiš

Zapadna Nemčija se strinja z Dullesovim svarilom Evropi

Zapadna Nemčija je ponovno in ponovno poudarjala, da bo napočil dan, ko bo konec amer. potrpežljivosti.

BONN, Nemčija. — Državni tajnik Dulles je deležen polne podpore od strani Zapad. Nemčije glede svoje izjave oziroma svarila Evropi, da mora ustvariti skupno armado, ali pa riskirati ameriški umik iz Evrope. Nekateri vladni uradniki Italije, Belgije, Holandske in Vel. Britanije so tudi vzeli s simpatijami na znanje Dullesovo izjavo, evropsko časopisje v splošnem pa jo je hladno sprejelo.

Nemški državni kancler Konrad Adenauer je izjavil, da je bila izjava "logična in naravna."

"Mi smo že ponovno in ponovno naglašali, da bo enkrat napočil dan, ko bo konec ameriške potrpežljivosti in ko ameriška vlada ne bo mogla več sprejemati nase odgovornosti, da bo ameriško ljudstvo večno nosilo najtežje breme evropske obrambe", je rekel Adenauer. "Ta točka je zdaj verjetno dosežena."

Danes je v državi Ohio otvoritev lova na srnjad

Za lov so določene stroge omejitve in naredbe, ki jih morajo lovci upoštevati.

COLUMBUS, O. — Danes zjutraj ob devetih se je pričel v državi Ohio lov na srnjad. Toda mora biti dober in čist sport. Za lov se ne sme rabiti psov, ne risanice (rifles) in ne lokov z zastrujenimi puščicami.

V vzhodnem delu države je odprtih za lov na srnjad 40 okrajev ali counties. Izvzeta pa sta Medina in Ashland okraja.

Lovska sezona na srnjad traja do 19. dec. toda lovci z lokom in puščico pa lahko nadaljujejo ta lov do 1. januarja. Streljajo se lahko srne in srnjaki v vseh okrajih, razen v okrajih Scioto in Adams, kjer je dovoljen samo lov na srnjake.

Srnjad se sme streljati samo s puško na šibre, nabito z eno samo kroglo.

Poleg običajne lovske licence si je treba za lov na srnjad nabaviti poleg običajne licence še posebno dovoljenje, ki stane 5 dolarjev.

Sneg in poledica v Združenih državah

CHICAGO. — Vzhodno polovico Zdr. držav je začel večeraj hud mraz z obilnim snegom. Silen mraz je bil vse do Teksasa. Snežilo je v Illinoisu, Iowi, Minnesoti, Wisconsinu, Michiganu in v obeh Dakotah kakor tudi v državi Ohio.

Smrtna nesreča

WAVERLY, O. — Tukaj je izgubil življenje Charles Martin, voznik tovornega avta, ko ga je pri gradnji nekega projekta pritisnila parna lojata.

DELITEV ATOMSKIH SKRIVNOSTI

Predsednik Eisenhower želi, da bi del naših atomskih tajen delili z našimi zavezniki.

PARIZ. — Obrambni tajnik Wilson je v torek dejal, da želi Eisenhowerjeva administracija amandiranje McMahonovega zakona, tako da bi Amerika delila nekatere svoje atomske tajnosti s svojimi zavezniki. Obrambni tajnik je pustil odprto vprašanje o možnosti, če bodo zavezniki deležni tudi atomskega orožja, ki se grmadi v ameriških arzenalih.

Tajnik Wilson je govoril pred Svetom Severnoatlantske obrambne organizacije. Wilson je dalje izjavil, da predsednik Eisenhower želi, da bi kongres dovolil Pentagonu, da slednji izloči v bližnji bodočnosti gotove informacije o atomih zaveznikom.

Wilson je dal gomijo izjavo ob času, ko so ministri 14 narodov odobrili 25-odstotno ojačenje NATO zračne sile, 5-odstotno zvišanje moštva na letališčih in 15-odstotno ojačenje mornariških sil.

V Washingtonu niso dali nikakega komentarja o Wilsonovi izjavi.

Izjave v Jugoslavijo povabljenega socialističnega razmerah tam

Avstrijski socialistični časninar Kautsky je izjavil, da v Jugoslaviji ni resnične svobode.

DUNAJ. — Znani socialistični publicist Benedikt Kautsky je nedavno nekaj dni prebil v Jugoslaviji kot član delegacije avstrijskih socialističnih časninarjev. Ob povratku iz Jugoslavije je napisal članke o svojih vtisih, kjer med drugim trdi, da v Jugoslaviji obstojajo samo one strokovne zveze in druge organizacije, ki jih odobri vlada in da ni tam svobode združevanja. Piše, da je v Jugoslaviji mnogo načelnih nasprotij, ki onemogočujejo, da bi se stitizem družil z mednarodno organizacijo delavskega gibanja. (To so približki voditelji obeh velikih ameriških organizacij, o čemer smo svoječasno poročali. Uredn.) Ta nasprotja v mišljenju so v tem, da je v Jugoslaviji še vedno komunizem, ki je ohranil bistvene značilnosti leninizma, da deluje samo ena stranka, da ni svobode društev, sestankov in tiska in končno, da ni nobene možnosti objektivnega obveščanja o razmerah izven mej države z inozemskimi časopisi ali pa potom potovanja v inozemstvo.

Obtožba morilca otrok
STEUBENVILLE, O. — Fr. Holt, ki je z jeklenim drogrom ubil štiri svoje otroke, dočim se peti otrok še vedno nahaja v kritičnem stanju, je bil obtožen umora po prvem redu.

Predsedniku Eisenhowerju so bili predloženi načrti za gradnjo hiš ljudem z nizkimi dohodki in za lažje odplačljiva posojila.

V načrtih so predvidevana tudi preprečenja "slumov" in odstranitve starih, ki so še ostali. Predsednik bo predložil kongresu svoja tozadevna priporočila prihodnji mesec.

WASHINGTON. — V torek vo.

je bil izročen predsedniku Eisenhowerju načrt za nov program gradnje hiš, kateri poudarja zlasti odgovornost industrije za dostojno nastanjanje družin z nizkimi dohodki.

Tozadevni odbor, ki šteje 23 članov, je predložil ta načrt s posredovanjem "Housing administratorja" Alberta M. Colea. Glavne točke tega načrta so sledeče:

LIBERALIZACIJA zavarovalnine "mortgičev" ali hipotek Federalne housing administracije, včevši 40-letne hipoteke na male domove brez vsakega naplačila. Kakor stvar sedaj stoji, morajo biti taki mortgiči zdaj plačani najdelj v tridesetih letih.

LEASE-AND-PURCHASE načrt (načrt za najemnine in nakupe), da se obodri gradnja hiš, ki jih najemnik oziroma stanovalci lahko kupijo, ko se zvišajo njihovi dohodki.

NADALJEVANJE javnih gradenj, kakor tudi neposredna federalna posojila in darila za preprečenje tako imenovanih "slumov" ter za njihovo odpra-

Celebrezee zahteva pojasnil o vlogi mesta v primeru napadov

Resolucijo o zahtevanih pojasnilih je predložil federalni vladi župan mesta Denver v Coloradu.

WASHINGTON. — Resolucija, ki je bila deležna polne podpore od strani clevelandskega župana Celebrezza, zahteva od federalne vlade, da mora dati bolj točna in bolj jasna pojasnila o vlogi, ki jo bodo igrale mestne vlade v obrambi kontinenta v slučaju napada.

Resolucijo, ki jo je predložil Quigg Newton, župan Denverja, so odobrili župani večjih ameriških mest, ki so imeli tukaj dva dni trajajočo sejo, kaj storiti v primeru napada in o problemih civilne obrambe.

Celebrezze je natančno proučil resolucijo ter sugestije raznih županov, kaj storiti v slučaju napada. Nato je izjavil, da se prav dobro zaveda, da je mesto Cleveland eno glavnih tarč morebitnih napadov. Dejal je tudi, da ni samo pripravljen z vsemi močmi podpreti te resolucije, temveč da je sam nameraval positi v osredje to vprašanje, če bi ne bilo prednešeno v resoluciji.

Ogenj v South Euclidu

CLEVELAND. — Včeraj zjutraj je nastal požar v enem centru Mayflower Village Shopping Center v South Euclidu, ki je povzročil \$200,000 škode.

Na kraj požara je prihitelo pet gasilskih društev, ki so neprestano štiri ure v temperaturi, ki je bila pod ničlo, gasili požar.

NAJNOVEJŠE VESTI

LONDON. — Moskva je naznaila, da je završila preiskavo in obtožnico bivšega podpredmierja Berije in šestih njegovih tovarišev, ki so se vsi priznali krive veleizdaje. Beriji, ki je bil glavni vse sovjetske policije, tajne in javne, grozi gotova smrtna kazen.

WASHINGTON. — Predsednikova včerajšnja konferenca s časninarji je bila prvokrat v zgodovini rekordirana ter potegneta na filme za radio in televizijo.

GUAM. — Težko ameriško letalo, tako imenovana super letaka trdnjava, je treščilo v skupino hiš, pri čemer je bilo 16 mrtvih, vključno pet otrok, in 17 ranjenih.

PARIZ. — Državni tajnik Dulles je snoči odpotoval iz Pariza, kjer je bil na konferenci NATO držav, nazaj v Washington.

NEW YORK. — Albert Shadovitz ni hotel včeraj odgovorjati na vprašanja McCarthyjevega preiskovalnega odbora, in sicer na podlagi osebnega nasveta Alberta Einsteina, ki mu je rekel, naj nikar ne odgovarja na stavljenja mu vprašanja. Einstein je, kakor znano, znanstvenik in slavni matematik.

PANMUNJOM. — Neki južnokorejski ujetnik, ki se je splazil iz taborišča pod bodičasto žico v svobodo, je rekel, da bi šli trije Amerikanci in 20 Južnokorejcev radi domov, pa jim to ni mogoče, ker komunisti nanje strogo pazijo.

Stavka pekov v Franciji

PARIZ. — V sredo so lastniki pekarij v Parizu in drugih francoskih mestih zaprli svoje pekarije za 24 ur kot v protest proti kontroli cen.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Redna seja—

V petek zvečer ob osmih ima Dvor Baraga št. 1317 Katoliških borštnarjev v šoli sv. Vida redno mesečno sejo. Asesment bo pobiral tajnik že od poldnevi dalje.

Zaroka—

Mr. in Mrs. Leo Troha, 22031 Miller Ave., naznanjata zaroko svoje hčerke Ann z Mihaelom Košir iz Detroita. Poroka bo predvidoma spomladi. Častita mo!

Božičnica—

Društvo Kras št. 8 SDZ in Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ imata božičnico v soboto 19. decembra ob šestih zvečer v Slov. domu na Holmes Ave. Vabljeni vsi člani mladinskega oddelka.

Deveta obletnica—

V petek, 18. dec. ob 8.20 bo v cerkvi sv. Kristine sv. maša za pok. Rudolpha M. Modic v spomin devete obletnice njegove smrti.

Nov odbor—

Društvo Dvor Baraga št. 1317 Katoliških borštnarjev ima za l. 1954 sledeči odbor: duh. vodja Rev. L. B. Baznik, nadborštnar Fred Sternisa, podborštnar Ludwig Marolt, bivši borštnar Jos. Oberstar, finančni tajnik Anthony J. Urbas, 1226 Norwood Rd., UT 1-1031, blagajnik Rudolph V. Germ, tajnik - zapisnikar Maksimilijan F. Germ, — 1033 Yellowstone Rd., nadzorniki Jos. Menart, Jos. S. Saver in Frank Bogovic Jr., sprevoditelja Louis Erste in Frank Medves, bolniški nadzornik Louis Erste, 3815 Schiller Ave., ON 1-3777. Društvo zboruje vsak tretji petek v mesecu ob osmih zvečer v šoli sv. Vida. Asesment se pobira od 6.30 dalje na večer seje in vsako prvo nedeljo v mesecu od 9. do 11. dop. v šoli sv. Vida.

Božična darila—

Brodnick Bros., trgovina s pohištvo in potrebščinami za dom na Waterloo Rd. ima na zalogi vsakovrstne koristne predmete, ki bi bili primerni za božična darila. Berite tvrdkin oglas!

Letna seja—

Nocoj ob 7:30 bo glavna letna seja društva Sv. Jožefa št. 169 KSKJ. Seja bo v navadnih prostorih.

Novi grobovi

George V. Schmitz

V sredo dopoldne je preminul na svojem domu dobro poznani George V. Schmitz, stanujoč na 15814 Calcutta Ave. Doma je bil iz Petričko selo, odkoder je prišel v Ameriko pred 50 leti. Bil je sedaj v pokopu. Preje je delal v N. Y. C. R. R. v Collinwoodu. Tu zapuščala žalujočo soprogo Catherine, rojena Markovich, sinove Frank, ki je v Massillon, George, Mike in Anthony, hčer Ann Hoag in 6 vnukov, sestro Josephine Lindic in mnogo sorodnikov. Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob 9. uri iz Mary A. Svetek poglobnega zavoda na 478 E. 152. St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 uri, potem pa na Calvary pokopališče.

Naglo letalo

WASHINGTON. — Major C. Yeager je z naglico svojega X-1A raketnega letala posekal za dvain polkrat naglico zvoka. — Letel je z brzino 1650 milj na uro.

AMERIŠKA DOMOVINA
 6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
 General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA
 Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.
 Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES
 United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.
 Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 248 Thurs., Dec. 17, 1953

Severno-atlantska obrambna zveza pred važnimi odločitvami

V Parizu so se zbrali zunanji ministri držav članic Severnoatlantske obrambne zveze (NATO), da pregledajo, kaj je bilo v tekočem letu na polju obrambe storjenega, kaj opuščenega in kaj naj se stori v prihodnjih letih.

Obrambna zveza "severno atlantskih" držav je stara nekako pet let. Ustanovljena je bila po komunističnem prevratu na Češkoslovaškem. V prvih letih samo na papirju je po začetku vojne na Koreji začela dobivati kosti in mase. Nad 50 divizij, pripravljenih ali sposobnih za naglo mobilizacijo, mogočna mornarica in močno letalstvo varjejo Zahodno in Južno Evropo pred nenadnim napadom.

Izdelani so natančni načrti za obrambo in napad, poskrbljeno je za stalno nemoteno oskrbo vojaštva. V ta namen so bile zgrajene posebne ceste in železnice, urejena pristanišča, položene cevi za pogonska goriva. Od Osla na Norveškem pa do Izmirja na Turškem je pripravljena mreža letališč za slučaj potrebe. Dobro organizirana poveljstva posameznih področij in odsekov so seznanjena z vsemi posameznostmi, ki bi bile važne za slučaj vojne.

Odgovorni vojaški in civilni voditelji zro z zadovoljstvom na doseženo. Prvo razdobje zavarovanja Zahoda pred nenadnim komunističnim napadom je končano. Številčno obstoječe sile razen v slučaju vojne ne bodo povečane. Tako je bilo sklenjeno že spomladi. Toda zavezniki in njihovi vojaški odgovorni voditelji stoje pred važnimi novimi odločitvami.

Politični položaj na eni strani, napredek atomskega orožja na drugi zahtevata prilagoditve novim razmeram.

Sovjetska nevarnost danes ni nič manjša, kot je bila. Sovjeti imajo dovolj moči in možnosti za ogrožanje varnosti Zahoda, toda v prestolnicah zahodnih držav prevladuje misel, da vsaj nekaj let sovjetskega napada ni pričakovati.

Obrambna moč Zahoda je dosegla že tako višino, da radošča za zaustavitev prvega sovjetskega sunka. Je toliko, da morajo Sovjeti, če hočejo doseči proti njej kake uspehe, mobilizirati novo vojaštvo in ga poslati proti Zahodu. To pa ni mogoče storiti tako na skrivaj in tako naglo, da Zahod za to ne bi pravočasno zvedel.

Vzdrževanje ogromne stalne vojske je draga stvar, predraga za gospodarsko stanje večine članic zveze. Treba je pogledati, če se da kje kak dolar prihraniti. To je mogoče doseči delno s prevlado posameznih vojaških enot v rezervi, ki jo je pa mogoče naglo mobilizirati.

Nova strašna orožja so spremenila v dokajšnji meri nekdanja strateška in taktična načela. Danes niso več potrebne velike množice pešcev in topništva; na njih mesto stopajo strokovno izvežbane in za posebne namere opremljene enote vojaštva.

Poveljstvo zavezniških čet in politična vodstva se morajo odločiti, katera vrsta novih orožij je za nje pripravljena, koliko morejo zanj izdati in kod naj bo nameščeno, da bo najboljšje služilo svojemu namenu.

Na eni strani je treba skrbeti za vzdrževanje obstoječih naprav in orožja, na drugi pa poskrbeti za novo orožje in izvežabati vojaštvo v njegovi rabi. Treba se bo torej odločiti o tem, v koliko obstoječe enote zmanjšati ali pa jih pretvoriti v nove, opremljene z atomskim orožjem, in poskrbeti za primerno razmerje med obema. Vzdrževati vse sedanje vojaštvo in orožje ter vežbati in opremiti nove enote je za mirno dobo predraga stvar, trdijo poznavalci razmer.

Nastanek in razvoj atomskega orožja pomenja veliko večjo odvisnost malih narodov in držav od velikih, kajti le te bodo v stanju izdelovati drago orožje in vzdrževati vojaštvo opremljeno z njim.

To je tehnična stran vprašanja, s katerim se ta teden v Parizu ukvarjajo, še važnejša je pa politična. Naš državni tajnik je naše evropske zaveznike resno opozoril na nevarnost in povedal, da Amerika ne misli iti v pogubo z Evropo vred. "Če hočete narediti samomor, ga naredite sami!" je povedal zaveznikom v brk. Besede so veljale v prvi vrsti Francozom, ki zavirajo ostvareitev skupne evropske vojske, v katero bi bili vključeni tudi Nemci.

Francozi so se začeli pritoževati nad ameriško gospodarnostjo. Vodijo komuniti, pomagajo pa jim degaullovcem in še nekatere druge skupine. Pariški dopisniki ameriških listov poročajo, da bodo odločne besede našega državnega tajnika sprejem dogovora o evropski vojski le še otežile. Že na Bermudskih so Francozom namignili, naj ne računajo na nadaljno ameriško pomoč, če do spomladi parlament ne bo odobril dogovora o skupni evropski vojski. Predsednik Eisenhower se je za ta načrt tako zavzel, da ga hoče na vsak način uresničiti. Pravijo, da Amerika uradno noče niti razmišljati o kaki drugačni rešitvi evropske obrambe. Kljub temu pa se širijo vesti, da bo Amerika v slučaju nadaljnega francoskega odlašanja oborožila Nemce v soglasju z Anglijo. Menda je že vse orožje v Nemčiji, prav tako tudi druga potrebna oprema za dvanajst divizij.

Amerika se zaveda svoje odgovornosti, storila je, kar je mogla storiti. Previdno in potrpežljivo se trudi, da bi ohrani-

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Naš narod v Kanadi (Nadele)

Včasih, kak smo ovarali prijazno Mrs. Hajdinjak, smo mogli videti, ka je zaistino vesela, ka smo prišli. Ne je nam dopustila, ka bi se kaj opravičevali zavolo kesne vure liki nemudoma k stoli i večerji. Povedali smo ji, ka so oni dobro zapisani pri vsej Slovencaj in ne samo kanadskij, liki tudi clevelandski G. Anton Grdina, i g. France Gorše so pri njih kar stalni gostje, kadar pridejo v Toronto. Kesna vura nam je ne dopuščala, ka bi mogli imeti kakše razgovore. Mrs. Hajdinjak nam je pa z velikim veseljem pripovedavala od letošnje lepe nove meše v Beltincaj i Odrancaj. Mi vsi trije — Mauserovi i jaz — smo Hajdinjakovim jako hvaležni z veliko gostoljubnost, liki edno bi jij pa prosili: če smo ešče kda drgoč njihovi gostje, ne trbej, ka bi nam odstopali svoje spalnice. Tudi vse druge sobe so lepe za prenočišče.

Zajtra smo po meši prišli ešče na zajtrk k Hajdinjakovim in smo imeli priliko pozdraviti Mr. Hajdinjaka, šteri je opet morao na delo. Pitao sam za Fojsove. Fojsovo ime sam že doma v Prekmurji dostakrat čuo. Ne sam znao, ka so v Ameriki. Odkrila nam jij je naša čikaška dopisnica Antonija Denša, štera je sestra od Mrs. Fojs v Torontu. Premalo je bilo, ka bi je poglednoli. Eli po telefoni sam je pa denok pozdravo. Veseli smo posebno, ka de slava Fojsovoga imena zavolo glasbene njihove sposobnosti živela ešče nadele: njihova hčerka Mary živa v kanadskom glasbenom sveti jako spoštovano ime. V Clevelandi smo že gučali od toga, ka jo ednok povabimo na slovensko prireditev. Če se dobro spominjam, jo hvalijo kak jako dobro violinstko.

S Hajdinjakovimi se je naš obisk pri našem narodi nekaj končao. Mauserovi bi radi šli v ontarijski London i tam odnet kre Huronskoga jezera i skoz Detroit domov v Cleveland. Niti v Londoni niti v Detroiti mi ne znano, ka bi živo kakši naš človek. Eli skoro celo 100 milj dugo pot smo imeli Prekmurce v guči. Gospod Mauser — to smo že povedali, ka sta se Mauserova prekrstila v Maričo i Pišta — se je samo ednok hapo gučati po našem. Bilo je telko dobre volje, ka je sto milj skoro prekratka cesta bila. Posebno šče, ar smo, kda smo se mimo Hamiltona vozili, obiskali na severnom konci toga varaša takzvané skalnate grede (Rocky Gardens). Što de se ta mmimo vozo, vsakšmi priporočimo, ka si pogledne to raznobarvno cvetje med naturnimi in umetnimi skalami.

(Drgoč dele)

CHICAGO

Vesle svetke! — Mislim, ka je to zadnji dopis pred božični mi svetki. Novine pridejo v Chicago v soboto i tak je to zadnja prilika, ka izrazim želje i čestitke za Božič. Žilem, ka bi ga vsi v najlepšem veselji obhajali.

Števanje. Včasih drugi den po Božič do Števanja obslužavali svoje godovnje. Naši čikaški nila, utrdila in dopolnila enotnost med svobodnimi narodi ter tako povečala svojo in njihovo varnost. Pri tem zadene čisto na velike težave in ni čuda, da tu in tam spregovori tudi kako bolj trdo besedo. Je pa seveda veliko vprašanje, če je ta vselej na mestu in res potrebna.

Zahodni svet stoji pred važnimi odločitvami, daj Bog, da bi bile koristne njemu in svetovnemu miru.

Števanje se že pripravljajo na te den. Balazic Stevan je imeo 13. decembra svoj rojstni den. Slavili smo te den pri našem dobrom Števanu Jakšiču. Števan Jakšič nas pa ešče posebno vabi v svojo prijazno gostilno i dvorano na staroga leta den. Te de že vse za nami i mo vse vkup proslavljali.

Betežni so Mike Lebar. Bio je opererani i je ešče v špitali. — Anton Vučko se pa vrači na domi. Obema želemo kak najtrdnjejše zdravje.

Sv. Križ, samostojno prekmursko podporno društvo je imelo letno sejo i zvolilo ete novi odbor: Steve Balazic je predsednik, J. Krapec podpredsednik, Mary Balazic tajnica, F. Posedi blagajnik, Fema Kramer zapisnikarica, pazitelj betežnj M. Balazic. Nadzorniki: J. Cherovnich, J. Denša i L. Utroša. Voditeo J. Krapec, vrtar J. Bojmeč.

Antonija Denša

CLEVELAND

Od soldakov sta na božičnom szabadsagi Johnny Hodnik i Frank Klučarič. Oba lepo pozdravljamo i jima želemo kak najprijetnejše počitnice.

June Price prireja koncert

Cleveland, O. — V nedeljo, 17. januarja 1954, bo znana mezzosopranistka Glasbene Matice priredila svoj prvi samostojni koncert.

Pevka ima za seboj že dolgo pevsko šolo. Kot otrok se je začela učiti igrati na klavir, s petletnimi leti se je začela učiti glasbe pri Karlu Kummer. Po graduaciji je študirala glasbo eno leto na Cleveland Institute of Music, nato pa dve leti in pol pri Estella Price Heilborn. Za svoj prvi koncert se pripravlja pod vodstvom g. Antona Šublja.

June Price je pela že razne vloge. Prvič je nastopila kot Cypria v Ciganu baronu, ko ji je bilo komaj šestnajst let. Kasneje je pela Floro v operi La Traviata, Lelo v Cavalleria rusticana in Carmen v istoimenski operi. Sodelovala je tudi pri raznih skupnih nastopih Glasbene Matice in pela v cerkvenih zborih.

June ima čist jasen glas. Na koncertu bo predvidoma pela slovenske narodne pesmi, pa tudi arije iz znanih oper. Na klavirju jo bo na koncertu spremljala znana pianistka Vera Slejko-Milavec.

Vstopnice za koncert, ki bo v Slov. nar. domu na St. Clair Ave., so že v prodaji.

Mrs. Edward B.

— Državna bolnišnica v Williamsburgu v Virginiji je menda najstarejša tovrstna ustanova v Združenih državah, ki se vzli svoje godovnje. Naši čikaški

Letna seja dr. Napredni Slovenci št. 5 SDZ

Cleveland, O. — Dragi bratje in sestre! Približal se nam je zopet mesec december in z njim tudi čas letne seje našega društva Napredni Slovenci št. 5 SDZ. Seja bo v nedeljo 20. decembra in sicer ob devetih dopoldne v starem poslopju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Posebnih vabil ne bomo pošiljali nikomur. Vsak, ki se zanima za svoje društvo, bo videl to naznanilo v našem Glasu in obih lokalnih slovenskih listih in to naj mu bo uradno vabilo na letno sejo.

O važnosti letne seje mislim, da ni treba še posebej poudarjati. Želja odbora pa je, da bi se člani vsaj letne seje udeležili v malo večjem številu kot pa prihajate na seje med letom. Pridite, da ne bomo vedno eni in isti. Saj ima vsak kako dobro idejo, ki je lahko v veliko korist posameznika, društva in Slovenske dobrodelne zveze. Najvažnejša točka je gotovo volitev odbora. Izberite si odbor, ki vam bo po volji in kateremu boste morda raje sledili kot dosedanjemu.

Na tej seji bo naš tajnik imel pripravljene tudi dividendne čke, katere smo, kakor vam je gotovo že znano, tudi letos dobili iz glavnega urada. Zato skrbite, da boste imeli svoj asesment za letošnje plačan, če hočete biti deležni tega čeka. Vsak član naj se posebno zglaši za ček, kajti naš tajnik jih prav gotovo ne bo pošiljal po pošti, ker so s tem samoo nepotrebnimi stroški za društveno blagajno in tudi precej nepotrebnega dela za našega tajnika.

Prosim vas vse, da ste kolikor mogoče točni, da bomo lahko ob devetih pričeli s sejo in da nam bo več časa ostalo za zabavo po seji. Imeli bomo malo prigrizka in še kaj, kar zraven paše, da ne bo noben žejen ali lačen. Torej vam kličem vsem na svidenje v nedeljo na seji in vas vse bratsko pozdravljamo,

Andrej Tekauc, predsednik.

Darovi za slovensko cerkev v Torontu

Cleveland, O. — Za slovensko cerkev v Torontu so darovali: po \$10.00 neimenovani in John Rogel, oba iz Clevelanda. Po \$5.00 so darovali: Rose Luzar, Indianapolis, Mary Skul, Joliet, Theresa Zupancic, Cleveland, Anton Jeglič, Cleveland, Alojzija Zupancic, Cleveland.

Skupaj sem prejel \$45.00. Odpisal sem jih č. g. Jakobu Kolariču, župniku slovenske župnije v Torontu.

Z veseljem bom sprejemal še nadaljne darove v ta namen. Če je še kdo dolžan hvalo Mariji ali pa, če ima kakšno prošnjo do nje, naj pomaga zgraditi njeno cerkev, saj mu tudi Ona vedno rada pomaga.

Vsem darovalcem naj Marija Pomagaj izprosi pri svojem Sinu zdravja in zadovoljstva na tem svetu, po smrti pa večno življenje v raju.

Jacob Resnik
3599 E. 81. St.
Cleveland 5. Ohio.

Pred 150 leti smo kupili Louisiano

Letos praznujemo stopenjaseto obletnico — nakupa Louisiane — to je, odkar so pridobile Združene države obširno ozemlje, ki se je tedaj imenovala Louisiana. L. 1803 se je raztezala Louisiana, obsegajoča skoro en milijon kvadratnih milj, zapadno od reke Mississippi do grebena gorovja Rocky Mountains in od Mehikanskega zaliva do kanadske meje. Iz tega so kasneje nastale, celotno ali deloma države Arkansas, Colora-

Kulturna Kronika

Koncert "Lira" in "Slov. okteta."

Lani nam je Cerkevno pevsko društvo "Lira" podalo koncert cerkvenih pesmi. Zapisali smo tedaj, da je bil nastop uspeh, in da bi "Liro" radi še kdaj slišali peti. Nismo čakali predolgo.

do, Severna in Južna Dakota, Iowa, Kansas, Louisiana, Minnesota, Montana, Nebraska, Oklahoma in Wyoming. Leta 1803 je bilo to ozemlje divjina, ki so jo tvorili gozdovi, reke prerije. Z izjemo par tisočev Indijancev, nekaj utrjenih belih lovcev za kožuhovino in ljudstva okrog mesta New Orleans, je bila Louisiana neobljudena. Njen nakup znači največjo zemljiško transakcijo v zgodovini.

Ozemlje je prodala Združenim državam Francija za \$11.250.000. Kasneje, ko so mlade Združene države privolile, da se prenese francoske dolgove na ameriške državljane, se je dvignila cena na 15 milijonov dolarjev.

Ta znameniti nakup je bil sklenjen, ko je bil Thomas Jefferson predsednik in potem ko je prisilil Napoleona oslabiljeno Španko, da je vrnila Louisiano Franciji. (Francija je imela ozemlje, dokler jo ni L. 1760 premagala Angleška v Kanadi in jo prisilila, da se je odpovedala kolonialnemu cesarstvu v Severni Ameriki.)

Amerikanci so bili vznemirjeni, ko so zvedeli L. 1801 pogoje tajnega dogovora, ker so bila vrata v ozemlje — pristanišča New Orleans blizu usta reke Mississippi — neizogibno potrebna za prevoz ameriških pridelkov v dolinah rek Mississippi in Ohio. Dokler so bila v rokah slabotne Španke, je ameriški zapad lahko gojil in trgval, ne da bi se mu bilo treba bati učinkovitega nasprotovanja. Ako bi pa bila v rokah močne in podjetne Francije, bi se morale odločiti Združene države za manj pomembno vlogo na severno-ameriški celinii in se bojevali za obvladanje reke Mississippi in Zapada.

Ker niso imele Združene države dovolj čet in bojnih ladij da bi se bojevale same, se je moral združiti Jefferson z Angleško, državo, kateri je najmanj zaupal, proti Franciji, katero je imel najraje. Pojasnil je Napoleonu, da se bo držal te poti, ako mu ne bo mogoče dobiti New Orleansa mirnim putem.

Napoleon je prejel to svarilo, ko se je nahajal v zelo težavem položaju. Franciji je pretela nova vojna z Angleško in Napoleon je vedel, da bo izgubil Louisiano, ako se vojna res začne. Radi tega se je odločil napolniti svojo zakladnico in si zagotoviti prijateljstvo. Vse ozemlje je prodal Združenim državam.

Tako je Jefferson s silo peresa podvojil velikost mlade republike, odprl pot širjenju prosti Pacifiku in zagotovil, da se je lahko dvignila do svetovne sile komaj 20 let potem, ko je izvejevala svojo neodvisnost.

Dne 30. aprila L. 1803 je bil nakup dogovorjen; dne 17. oktobra 1803 je senat odobril dogovor in dne 30. decembra 1803 je izročila Francijo Louisiano Združenim državam.

— Švica ima štiri uradne jezike, nemškega, francoskega, italijanskega in retoromanskega. Retoromanov je v državi komaj 100.000.

Preteklo nedeljo sta "Lira" in "Slovenski oktet" nastopila skupaj z dokaj bogatim sporedom v "Pozdrav farnim zvonovom Sv. Vida."

Župnik Rev. L. Baznik je v kratkem govoru pozdravil občinstvo, ki je veliko dvorano Slov. nar. doma kar lepo napolnilo. Zahvalil se je prijateljem slovenske pesmi, da so v tako lepem številu prišli poslušat farni cerkveni zbor. Med številnimi gosti je pozdravil posebno prevzvišnega škofa dr. G. Rožmana, navzočo duhovščino in voditelja cerkvenih pevskih zborov pri farah Marije Vnebovzete in Sv. Lovrenca, g. Martina Rakarja in g. Ivana Zormanca. Pokazal je na veselje naših ljudi do petja in poudaril, da bo slovenstvo v Ameriki živelo, dokler se bo hranila med njegovimi sinovi ljubezen do slovenske pesmi.

Lira je koncert otvorila s Krmarjevo "Ko dan se zaznava." Sledili so "Iz stolpa sem" in "The Lost Chord." Pel ju je oktet. Prva se mi je zdela boljše zapeta. Jakoba Gallusa, svetovno znanega glasbenika in skladatelja našega slovenskega rodu, "Glejte, kako umira pravični" je Lira podala občuteno. Burno ploskanje ob njenem koncu je bilo malo neokusno. Morda bi bilo drugič prav, da bi pred tako resno pesmijo, ki nas spominja smrti, nekdo občinstvo opozoril, naj ne kaže svojega priznanja in odobravanja s ploskanjem. Resne reči je treba jemati resno!

Po kratkem odmoru nas je Lira popeljala z Aljaževo "Slovenska zemlja" v staro domovino in nas z vedno lepo "Gor čez izaro" in Adamičevo "Tožba" vodila po slovenskem Korotanu, Slov. oktet nas je s "Savsko" pospremil v srce slovenske zemlje in nas s prekrasno "Soči" vodil v vedno ogroženo in zato najbolj ljubljeno Gorisko in Primorsko. Lira je pokazala, kaj zmore posebno v "Tožbi," oktet se mi je zdel najboljši v "Savski."

Mrs. Dorothy Evans je zapela v pozdrav in zahvalo svoji mami Mrs. Ančki Švigelj za njeno 40-letno sodelovanje pri "Liri" znano arijo iz Verdijeve opere Traviata. Mrs. Evans ima lep in tudi dosti dobro šolan glas. Dobro je zlasti v koloraturi. Najbolj občuteno in tehnično dovršeno je zapela ono, ki jo je sporedu dodala na kraju. Mrs. Švigelj, ki jo je Anton Grdina narosil, naj navzočim eno zapoje, ima še prav prijeten glas. Tudi zborov učitelj g. Martin Košnik je zapel dve solo in žel za nji dosti odobravanja.

Prvi del koncerta je zaključila Lira z Vodopicevo "Snoči je pela."

Po odmoru je Slovenski oktet zapel nekaj bolj fantovskih. Najbolj je ugajala Adamičeva "Vasovalec." Bila je pa tudi res lepo podana. Da zadosti želji poslušalstva, je oktet dodal še "Izidor ovčice pasel" in znano korosko "Imam tri ljubice."

Lira je za konec podala še Krekovo "Roj ptičic." Prelovčev "Ko so fantje proti vasi šli" ter Aljaževi "Ujetega ptica tožba" in "Oj zbogom ti planinski svet." V tej zadnji je pel solo F. Kuret.

Petje je spremljala na klavirju ga. Vera Milavec-Slejko. Bila je odlična kot vedno.

Zbor "Lira," katerega del je tudi "Slov. oktet" je dosti enoten in discipliniran. Vse točke so bile dobro naštudirane, zato uspeh ni izostal. Jedro moškega dela zbora tvori oktet, ki ga vodi Janez Rigler. Vsi njegovi člani imajo dolgoletno pevsko šolo, imeli pa so morda premalo skupnih vaj, zato so bili na nekaterih mestih nekam negotovi.

Na splošno moremo reči, da je bil nedeljski nastop za oba prireditelja lep uspeh. Želimojima, da bi še dostikrat s svojimi nastopi razveselila prijatelje slovenske narodne pesmi.

Issued Every
Thursday
for the Yugoslavs
in Wisconsin

Tedenska priloga
za Slovence v
Wisconsinu

OBZOR

THE WISCONSIN YUGOSLAV OBSERVER — AFFILIATED WITH THE "AMERICAN HOME" DAILY

Address
All Communications
to
OBZOR PUBLISHING
COMPANY
Marica R. Staut,
Publisher
830 So. 5th St.
Milwaukee 4, Wis.
Tel. Mitchell 5-4373

LOKALNE VESTI

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO
LETO ŽELI VSEM ČITATELJEM KOT TUDI
NAROČNIKOM AMERISKE DOMOVINE
IN OBZORA

MRS. RADO STAUT

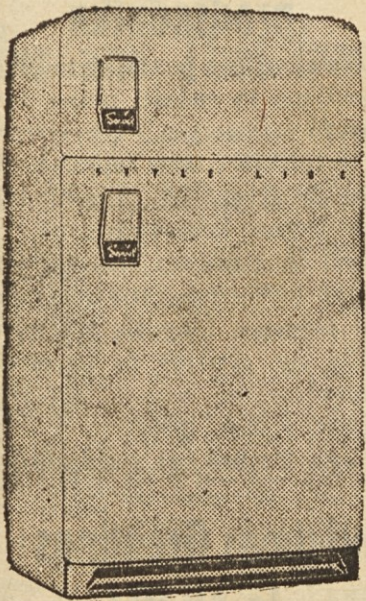
To in ono iz Milwaukeeja

BOŽIČNA MISEL.

Vse je že v razpoloženju božiča. Mrzlično nakupovanje daril in pisanje kart je že v razmahu. Le pravi duh božiča noče priti, tistega božiča, ki nam oznanja rojstva našega Gospoda. Pojemo božične pesmi, misli blodi jo drugod. Prirejamo božičnice, razdeljujemo darila otrokom v imenu in osebi božiča, a družinskega duha božiča pogrešamo.

Božična radost in mir nas kliče. Slava Bogu na višavah, ki jo mu dajemo, je združena z mirom ljudi na zemlji, ki so dobre volje. Betlehemska zvezda, ki je vodila tri modre preko trdih preiskkušenj, jim je naklonila blagoslov božjega deteta. Ista zvezda kliče tudi nas. Predno nam izginje za goro in tako utrne vsako upanje, se potrudimo, da obnovimo zvezo z začetnikom vsega dobrega, z Bogom.

Automatic Ice-Maker

Servel
THE GAS REFRIGERATOR

- No Trays—Automatic Ice-Maker
- Automatic Defrosting
- Silent—No Motor, No Noise
- 10 Year Guarantee

\$10 Down
36 Months to Pay
With Your Gas Bill

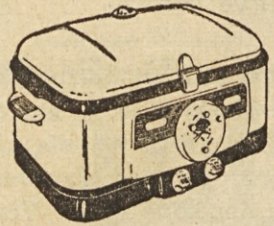
Gas Company
526 E. Wisconsin Ave. • Broadway 6-672

Give Electrical Gifts

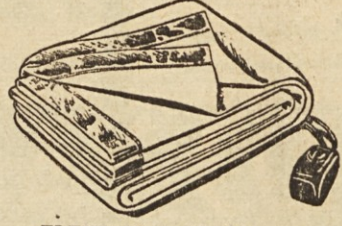
beautiful... practical... distinctive

ELEKTRIČNI ROASTER

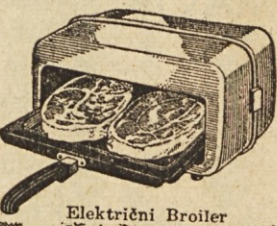
ELEKTRIČNA ODEJA

Električni kuhalnik kave

ELEKTRIČNI KUHALNIK

Električni Broiler

Če želite s ponosom darovati—izberite darila, ki so različna: ELEKTRIČNA. — Takšna darila so krasna, trpežna ter ostanejo dolgo v hvaležnem spominu.

Obrnite se na vašega trgovca ali na...

THE ELECTRIC COMPANY
WISCONSIN ELECTRIC POWER COMPANY

Dajte
električna
darila ta
Božič

se pri sv. Janezu pripravljajo velike stvari. Da ne bi zamudil ugodne prilike, sem se potrudil, da sem si stvar ogledal na mestu. Vam rečem, bilo je res, kakor so napovedovali. Pripravili so festival, ki ga sv. Janez še ni videl. Dvorana je bila krasno urejena. Vsa čast Young Ladies Sodality, ki so v to uložile veliko truda. Bilo je vsega na pretek. Darov je bilo toliko in tako lepih, da se je človek moral potruditi, da vsaj enega dobi. To pa še ni vse. Pripravili so tako večerjo v soboto in tako kosilo v nedeljo in po tako nizki ceni, da bi se sam predsednik potrudil priti, če bi zato vedel. Obliznil bi si vse prste. Vse to pa se ne bi posrečilo, če ne bi bilo pridnih delavcev, ki so delali nadure, da so vsem ustregli. Njim gre zahvala, da je festival uspel moralno in materialno v zadovoljstvo vseh.

Poleg svetnih dobrot, ki jih je bila deležna fara sv. Janeza, se je hotela še duhovno obnoviti. Poklicali so misijonarja iz družbe pasijonistov Fr. Michaela Brosnahan. Znan kot dober govornik je takoj osvojil srca žejnih duhovne obnove. Obred slovenskega nošenja križa v cerkev je bil nad vse pretresljiv. Temu je sledil globoko zamišljen in v srce segajoč govor o duši. Se kar čudno sliši kaj takega danes med vsemi sportnimi novicami in drugimi očmi slepečimi reči. Pa je tudi tak govor potreben, ker le eno je potrebno: Reši svojo

dušo.

Krščena je bila Kathleen Zortz na sam dan svoje patrone sv. Katarine, ki je bila letos na Thanksgiving Day. Bog spremeni njene korake skozi življenje. — V St. Louis-u se je poročil sin naše fare William Zokan. Imenovani je ob enem poverjenik za vse sportne prireditve, ki jih pripravlja Notre Dame High school v Milwaukee. — Po svoje plačilo k Bogu so šli Mary Lentz in Maks Dežman. Večna luč naj jima sveti!

Knights in Ladies of Baraga so letos priredili veliko božični

Spomenica o Trstu

Tudi Milwaški Slovenci so poslali v Washington spomenico o Trstu, v kateri se zavzemajo, da naj ostane za sedaj Trst svobodno ozemlje. Spomenica je naslonjena na dosti dober članek znanega časnikarja Sokolskega, ki je bil objavljen v Milaškem Sentinelu z naslovom "Nacionalizem je glavni faktor v tržaškem prepiru." (V tem članku stoji stavki kot: "Italijani zahtevajo Trst, ker je to italijansko govoreče mesto. Jugoslavija pa ga zahteva, ker je geografsko del Jugoslavije... Jadran je bil mekoč italijansko morje. To ni več dejstvo danes. Trst leži v jugoslovanskem teritoriju, ker je del Istrskega polotoka...")

Spomenica naveže na ta članek: Res je, da je nacionalizem važen faktor v tržaškem problemu. Zaradi pretiranega nacionalizma velikih sosedov trpe mali evropski narodi neizmerno. Slovenski narod se boji, da bo moral tudi v bodoče še veliko trpeti zaradi imperialističnih tendenc sosednih Italijanov in Nemcev.

Ni pa nacionalizem edini faktor. Italija hoče dobiti Trst, ki je glavna srednjeevropska luka, predvsem zato, da bi z njim dobila ključ za svojo srednje in vzhodno evropsko politiko. Dalje tudi iz razloga, da Trst ne bi bil tekmeč italijanskim pristaniščem. Ko je avstrijski cesar Karol VI. proglasil l. 1719. Trst za svobodno luko, se je pristanišče naglo razvilo in postalo tekmeč Benetkam (Cf. Funk-Wagnalls Encyclop. pod Trieste).

Nekdanja Austro-Ogrska ni nikdar dopustila niti gospodar-

skega niti političnega razvoja Slovencev v Trstu zaradi nemškega teženja do Jadrana (Brucelje zur Adria!), čeprav leži Trst geografsko v slovenskem oz. jugoslovanskem ozemlju, kot pravilno povdarja časnikar Mr. G. Sokolsky. Dunaj je v Trstu vedno podpiral politični in gospodarski razvoj Italijanov. Italijanske iredentistično usmerjene trgovske družbe so dosledno najemale delavce italijanske narodnosti, ki so prihajali iz Italije v Trst za kruhom. V avstrijskem Trstu so bili ti imenovani "regnicoli," ker so prihajali iz "Regno." Tako je prišlo do italijanske večine v Trstu. Ni pa prišlo do te večine v okoliških trgih in vaseh. — Enak proces je bil v Gorici, 35 milj severno od Trsta.

Krvice in nasilja, ki jih je zagrešil fašistični režim nad milijona Slovencev in Hrvatov, so še nezacejene rane. Glavni zločini so bili: Požig slovenskega narodnega doma v Trstu, ukinitve slovenskih šol, prepoved vsega slovenskega kulturnega udejstvovanja, prepoved slovenskega jezika v Trstu in okolici, celo v cerkvah. Pet mož ustreljenih v vasi Bazovica, v današnji zoni A, zaradi slovenske narodne zavestnosti. Mnogi odlični voditelji in izobraženci obsojeni v konfinacijo na zloglasne Lipari otočje. Italijančenje slovenskim imenom na grobnih spomenikih, posvobodno luko, se je pristanišče (Prim. Encyclop. Americana pod Trieste). Slovenska narodna manjšina ni bila nikdar zakonito priznana.

Zaradi tega nasilja in ker za-

nje ni bilo delovnih možnosti, se je mnogo Slovencev izselilo iz Trsta in okolice deloma v Jugoslavijo, deloma v južno Ameriko in Kanado. Italija je na njih mestu ustanavljala italijanske naselbine. Žal da so tudi v zadnjih letih pod anglo-ameriško upravo Italijani uspeli ustanoviti svoje kolonije v čisto slovenskem ozemlju zone A, v cilju, da se čimbolj zmanjša značaj slovenskega ozemlja ob Jadranu.

Trezno misleči Italijani so že v preteklem stoletju opozarjali svoje rojake, naj ne silijo v slovensko zemljo. (Nato sledi znani Mazzinijev citat.)

Današnja Italija žal še ni pokazala nobene pripravljenosti, popraviti Slovincem krivice, ki jih je prizadejal fašizem. V Gorici, katere večji del je pripadel Italiji na podlagi mirovne pogodbe 1947, Italijani v šestih letih do danes niso priznali slovenske manjšine. Slovenske šole so brez zakonite podlage. Mnoge javne zgradbe, ki so jih gradili Slovenci, do danes niso vrnjene, in zaplenjeno slovensko premoženje slovenskih zadrug in drugih ustanov do danes ni poravnano.

Najboljša rešitev tržaškega problema v današnjih razmerah je združitev A in B zone pod nepristranskim governerjem in pod pokroviteljstvom Združenih narodov. Samo tako bodo mogli Slovenci tega spornega ozemlja uživati pravo demokracijo in svobodo, ki nista dani danes slovenskemu narodu v Jugoslaviji. Spomenica je umirjena, tako da bi si marsikdo želel bolj udar-

(Dalje na 4. strani)

Our "Merry Christmas" long distance calls go through faster when you call early in the season* and call by number!

"Thank you...and Merry Christmas"

* why not call before Christmas Eve?

WISCONSIN TELEPHONE COMPANY
Working always to serve Wisconsin better

Obzor

SPOMENICA O TRSTU
(Nadaljevanje s 3. strani)

ne, a tukajšnji rojaki so izjavili, da se z umirjeno besedo v Washingtonu več doseže in dalj pri-

IMENIK

SLOVENSKIH IN SLOVENCEM
NAKLONJENIH TRGOVSKIH
PODJETIJ IN OBRTNIKOV
V MILWAUKEE

RIFFLE'S FAMILY SHOE STORE, 629
W. National Ave.—Tel.: EV 3-5490.

DR. FRANTZ E. C., Dentist, 526 W.
National Ave.—Tel. OR 2-1370.

FAY DRUG CO., Pharmacy, 738 So.
5th St., tel.: OR 2-2156.

GLOJEK F. A., Attorney, 6120 West
National Ave., tel. SPRing 4-3414;
Res.: 5400 W. Hayes Ave., tel.: MI-
5-1728.

SANITARY SODA WATER CO. 1430
So. 69th St., tel.: GREENfield 6-3620.

CANADA DRY BOTTLING CO., Inc.
(Soda and Spring Water), 232 W.
Bruce St.; tel. MA 8-1152.

KOCH RUDOLPH R., Jeweler, 1116
W. National Ave., tel.: MI 5-6653.

TTY LIQUOR DIST. (Frank Ko-
she, Prop.), 1235 So. 41st St.—Tel.:
MI 5-2660. (Fine Villa Wines.)

GOOD HOPE
CEMETERY

S. 43rd and W. Cold Spring Rd.
Milwaukee, Wis.

Za cene grobiščem in vse druge
informacije pokličite:

Mitchell 5-8478

Avtobusna postrežba vsako sredo
in nedeljo popoldne ob Pilgrims
Rest pokopališča

SEASON'S
GREETINGS

From all of us at...

VSEM SLOVENSKIM PRIJATELJEM ZELIMO
NAJLEPŠE IN BLAGOSLOVA POLNE
BOŽIČNE PRAZNIKE IN NOVO LETO

GLOBE OPTICAL CO.

1639 So. 11th St.

Milwaukee, Wis.

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR

TO ALL OUR SLOVENIAN FRIENDS

BRADY'S CLOTHING STORE

803 So. 5th Street

Milwaukee, Wis.

VSEM SLOVENSKIM PRIJATELJEM ZELIMO
VESELE IN BLAGOSLOVA POLNE BOŽIČNE
PRAZNIKE

MILWAUKEE MEMORIAL, Inc.

2409 West Vliet St.

Milwaukee 5, Wis.

de. Spomenico so podpisala dru-
štva Slovenske Katoliške Jedno-
te. Žal, da pri takimenovani
neutrlni Slogi članstvo ni poka-
zalo poznanja in ne zanimanja
za ta prevažen slovenski pro-
blem. Spomenica je bila poslana
obema senatorjema za Wiscon-
sin Wiley-ju in McCarthy-ju.
Prvi je sedaj načelnik zunanje-
političnega odbora v senatu. Da-
lje kongresmanom Zablockemu
in Kerstenu, ki sta predstavnika
za Milwaukee.

Iz Washingtona so odgovorili,
da je bila spomenica dostavljena
na State Department, kjer so
jo dobili v roke uradniki, ki se
direktno bavijo s tem proble-
mom. V odgovoru je tudi reče-
no, da se Amerika zaveda težav
narodnih manjšin, ki morajo
imeti vse pravice in zaščito.

Ob tej priliki bodi omenjeno,
da je pokojni msgr. Gabrovšek
spisal v angleščini in izdal 1.
1943. v New Yorku knjižico na
67 straneh o Trstu in njegovem
problemu. Žal se knjižica več
ne dobi. Veliko važnega materi-
jala je v njej.

Nekaj o Marquette
univerzi

Vsakdo ve, da imamo v Mil-
waukee veliko in ugledno Mar-
quette univerzo, ki je znana da-
leč po Ameriki in dela čast Mil-
waukeeju. Svoje ime ima po
francoskem jezuitu patru Mar-
quette, ki je pred dobrimi 250
leti misijonaril in raziskoval de-
žele ob Mississippiju. Šola ima
danes 7900 študentov in 700 raz-
nih profesorjev.

Pretekli teden je izšla knjiga
o zgodovini univerze. Je to ena
sama veriga neprestanih težav
in silnih ovir, ki so jih jezuitje
moral premagati, prav tako kot
nekoč raziskovalec in misijonar

Marquette. Začetek šole je l.
1857. St. Aloisius Academy se
je imenovala. Bila je v stavbi,
ki je bila tolikšna, kot je danes
dvodružinska preprosta hiša. Po
enem letu je šola morala prene-
hati. Druga je bila St. Gall's.
Tretja stopnja pa je bil Mar-
quette College l. 1864., ki je l.
1881 dobil lepo stavbo, danes St.
Benedict the Moor. Najvažnej-
še leto je, 1906. Takrat se je je-
zuitom posrečilo, da so Mar-
quette Collegu pridružili medi-
cinsko in juridično šolo, ki sta
že prej vsaka zase delovali več
desetletij. S tem letom torej se
je začela prava univerza. Iste-
ga leta so zgradili tudi novo po-
slopje zraven jezuitske cerkve,
ki je bila dograjena že l. 1894.
Ta stavba je še danes center
univerze.

L. 1910. so začeli z žurnalistiko
in z ekonomijo, kmalu nato pa
tudi s tehniko (engineering). Iz-
med vseh podjetij in načrtov, ki
so bili narejeni za univerzo, je
propadla samo glasbena šola.

Veliko težav je prizadejala
univerzi prva svetovna vojska,
pozneje doba depresije in druga
svetovna vojna. V teh zadnjih
letih kaže univerza silen razmah
in razvoj. Predseduje ji pater
O'Donnell, ki je rojen Milwau-
čan. F. O.

Re-Nu Auto Body Co.

Popravimo vaš avto in prebarvamo,
da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje.
Welding.

JOHN J. POZNIK in SIN

Glennville 1-3830

982 East 152nd Street

MAX'S AUTO BODY
SHOP

MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61 St.

Tel.: UTah 1-3440

Se priporoča za popravila in
barvanje vašega avtomobi-
la. Delo točno in dobro.

PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER
ZDRAVJA IN SREČE POLNO NOVO LETO
ZELI VSEM SLOVENCEM IN OSTALIM
ODJEMALCEM

FRANK SODEN, lastnik

SODEN
SUPER MARKETS

7441 W. Greenfield Ave.Tel.: GLenview 3-2644

2742 W. Fond du Lac Ave.Tel.: Kilbourn 5-2560

3413 N. Green Bay Ave.Tel.: LOcust 2-5320

2739 S. Kinnickinnic Ave.Tel.: SHeridan 4-3070

2741 N. Teutonia Ave.Tel.: Kilbourn 5-3305

1316 W. Vliet Street.Tel.: MARquette 8-6558

2626 W. Vliet Street.Tel.: DIvision 2-1305

Office 1347 N. 12th St.Tel.: DIvision 4-0500

MERRY CHRISTMAS!

Joy and Strength
Be With You
GLADLY WILL WE SERVE YOU!

STRONG AND SAFE

for
SAVINGS - INVESTMENTS - HOME LOANS

You Get Friendly and Personal Attention!

SAVINGS & LOAN
2701 W. NATIONAL AVE.

VESEL BOŽIČ
ter sreče, zdravja in zadovoljstva polno
NOVO LETO
želi vsem svojim slovenskim prijateljem

JAEGER OLDSMOBILE,
INC.

WALTER A. JAEGER, Pres.

1329 W. National Ave

Milwaukee 4, Wis.

VESEL BOŽIČ TER SREČE, ZDRAVJA
IN ZADOVOLJSTVA POLNO
NOVO LETO

ZELI VSEM SVOJIM SLOVENSKIM PRIJATELJEM

ARHIE TEGTMEYER, INC.
JEWELERS

161 W. Wisconsin Ave. Milwaukee, Wis.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

Zedraženih Driavah
Severne Amerike Sedež: Joliet, Ill. Inkerp. v drž. Illinois
14. maja 1915

Nasloje: "Vse na vero, dom in narod; vsi na enega, eden na vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK TUSHEK, 716 Raub St., Joliet, Illinois
1. podpred.: STEVE J. KOSAR, 3502 No. Lombard St., Franklin Park, Ill.
2. podpredsednik: ANN JERISHA, 658 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Tajnik: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: MATTHEW VRANESIC, 1259 Cora St., Joliet, Illinois
Blagajnik: ANTON SMREKAR, Oak St., Rt. No. 1, Lockport, Ill.
Duh. vodja: REV. GEORGE KUZMA, Wilton Center, Peotone, P. O., Ill.
Vrh. zdravnik: JOSEPH A. ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ANDREW GLAVACH, 2213 W. 21st Pl., Chicago, Illinois
ANNA FRANK, 2843 So. Pulaski Rd., Chicago 23, Ill.
JOSEPH JERMAN, 20 W. Jackson St., Joliet, Illinois

POROTNI ODBOR:

JOSEPH PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
JOHN NEMANICH, 650 W. Hickory St., Joliet, Illinois
ANTONJA DENSA, 2730 W. Arlington St., Chicago 12, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: JOSEPH L. DRASLER,
No. Chicago, Illinois

URADNO GLASILO:

AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Do 1. januarja 1953 je DSD izplačala svojim članom in članicam
in njih dedičem raznih posmrtnih, poškodbin, bolniških podpor ter
drugih izplačil denarne vrednosti do četrtilijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustnovi v vsakem mestu Zdr. držav z
ne manj kot 5 članicami) ali odrasli oddelci. Sprejme se vsak katoličan
moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddel-
ek pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni
certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year
Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto
vra.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom (cam) tudi bolniško
podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in
poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience
tabeli.

DSD je 120.92% solventna, kar potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno
sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali
ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

Društvo sv. Ivana Krstitela št. 13 DSD

Chicago, Ill. — Vse članstvo (za l. 1954. Sklenjeno je bilo, da
našega društva opozarjam na glavno letno sejo, ki bo v nede-
ljo, 27. decembra, ob dveh po-
poldne v navadnih prostorih. Asesment bom začela pobirati ob
enih. Posebej želim opozoriti
one člane in članice, ki so v za-
ostanku z asesmentom, naj pri-
dejo in svoj dolg poravnajo.

Med drugimi točkami dnevnega
ga reda so tudi volitve odbora,
Anna Frank, tajnica.

Društvo sv. Družine št. 11 DSD

Pittsburgh, Pa. — Članstvo je de članom. Tako sedaj nimamo
vabljenega na glavno letno sejo v blagajni denarja, da bi plačali
medeljo, 27. decembra. Seja se
bo začela ob devetih dopoldne v
navadnih društvenih prostorih.
Lansko leto je bila narejena
napaka s strani onih članov, ki
so glasovali za razpust našega
War Bond Saving Club. Da ne
bi bil tudi letos sprejet kak sklep,
ki bi utegnil našemu društvu škodati,
želimo dati nekoliko po-
jasnila onim, ki se od lanske
glavne seje niso udeleževali dru-
štva in organizacije, ki so no-
sila katoliška imena ter imela
svetnike za svoje društvene pa-
trone, pa so prešla v tabor, ki ne
pozna nič božjega in svetega.

Dajmo ob 40 letnici vzbuditi
med članst. novega zanimanja
za društvo in poskusimo dobiti
novih članov tako v odrasli kot
v mladinski oddelci.

Blagoslovljene božične prazni-
ke in srečno uspehov polno no-
vo leto želi vsem članom in članicam
društva kot tudi vsemu
številu odbornikov, pač pa v po-
vratitvi denarja za prodane bon-

Na glavni seji bomo izvolili
nov odbor. Članstvo naj bi za-
menjalo sedanje odbornike z
mlajšimi močmi.

Prihodnje leto bomo prazno-
vali 40-letnico ustanovitve naše
dične Družbe Sv. družine. Usta-
novljena je bila, da nadomesti
društva in organizacije, ki so no-
sila katoliška imena ter imela
svetnike za svoje društvene pa-
trone, pa so prešla v tabor, ki ne
pozna nič božjega in svetega.

Dajmo ob 40 letnici vzbuditi
med članst. novega zanimanja
za društvo in poskusimo dobiti
novih članov tako v odrasli kot
v mladinski oddelci.

Blagoslovljene božične prazni-
ke in srečno uspehov polno no-
vo leto želi vsem članom in članicam
društva kot tudi vsemu
številu odbornikov, pač pa v po-
vratitvi denarja za prodane bon-

Društvo Ivana Krstitela št. 13 DSD

Chicago, Ill. — Dragi člani in
prijatelji. Zopet se bližamo kon-
cu leta. Leto 1953 bo skoro za-
ključeno in začeli bomo novo le-
to 1954. To je čas, ko moramo
pregledati, kaj smo v preteklem
letu dosegli in pripraviti načrte
za bodočnost. Kaj smo dosegli?
Vsak član Društva sv. Ivana Kr-
stitela naj bi se posebej trudil,
da bi pridobil čimveč novih čla-
nov. Smo to storili? V kolikor
nismo vsega poskusili v prete-

sele božične praznike in veselo
ter blagoslovljeno novo leto.

Steve Kosar, predsednik.

Društvo sv. Družine
št. 1 DSD

Joliet, Ill. — Vsem odborni-
cam, odbornikom in vsemu član-
stvu želim prav veselo božične
raznike in srečno novo leto!

Običajna letna seja bo v nede-
ljo, 27. decembra, ob navadnem
času. Vse prosim, da se seje
udeležite, ker so na dnevnem re-
du poleg volitve novega odbora
še druge važne stvari. Volitev
novega odbora naj bo premišlje-
na in živahna. Razni izgovori
kot "nimam časa" ali "sprejemem,
toda samo za eno leto," naj to-
krat izostanejo.

Biti odbornik je častna zadeva.
Z izvolitvijo izkaže članstvo od-
borniku svoje zaupanje. Nekdaj
so bili člani na to ponosni, danes
pa se po večini branijo časti in
z njo zvezanih obveznosti.

V oktobru je umrlo kar pet
društvenih članov, v prejšnjih
mesečih leta pa štiri. Ko pišem
to poročilo, je 13 članov bolnih,
brata Jožeta Ovsec pa so polo-
žili na mrtvaški oder.

Sorodnikom umrlih izrekam v
imenu društva iskreno sožalje,
pokojnim bratom in sestram pa
naj sveti večna luč.

Stari člani umirajo, mladina
pa za društvo ne kaže posebnega
zanimanja. Dokler starši plaču-
jejo za nje članarino, je vse v re-
du. Kakor hitro pa dobijo po-
lice, jih prodajo neoziraje se na
to, da škodujejo sami sebi.

Žalostno je tudi z našim dru-
štvenim glasilom. Za člane, ki so
umrli že pred petimi leti, prihaja
še vedno glasilom na bivši naslov,
med tem ko ga novi člani
sploh ne prejemajo, čeprav so v
društvu že po dve leti in več. V
glasilu pogrešamo običajna po-
ročila tajnikov, kar je znamenje,
da je zanimanja za naše dru-
štveno življenje vedno manj.

Pridite za gotovo vsi na letno
sejo.

Jože Buchar, predsednik.

Glavni tajnik DSD vošči
vesele praznike

Vsem glavnim uradnikom
(cam), uradnikom (cam) kra-
jevskih društev, članom, članicam,
prijateljem in znanecem voščim
vesele božične praznike
in srečno, zdravo ter veselo novo
leto.

Farnk Wedic, gl. tajnik.

Voščila glavnega
predsednika

Veselo božične praznike in bla-
goslovljeno in radosti polno no-
vo leto!

S to mislijo v srcu želim vsem
našim društvnikom, uradnikom
in uradnicam krajevnih društev,
članom in članicam Družbe Sv.
družine ter prijateljem in znan-
cem božjega blagoslova, naši
Družbi Sv. družine pa uspešne
rasti.

Joliet, 9. dec. 1953.

Frank Tushek, gl. predsednik.

Christmas Greetings
to All HFS

In this land of ours where the
guiding star of peace still be-
kons to mankind we pause at
Christmas time to send greetings
to all the supreme officers, all
the lodge officers, Holy Family
members and all the friends.

In real sincerity we wish you a
most joyous Christmas and a
blessed New Year.

Steve Kosar, sup. vicepres.

VAS MUČI REVMAZEM?
Mi imamo nekaj posebnega
proti revmatizmu. Vprašajte
nas.

MANDEL DRUG

SLOVENSKA LEKARNA

15702 Waterloo Rd.

KE 1-0034

Naročila sprejemamo in izvršuje-
mo po pošti tudi za Cleveland.

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

Nadvojvoda Ferdinand. — Škofa Slobelj in Hren. Delovanje reformacijskih komisij.

"Reformacijske ali verske komisije" so bile vladna naprava, ki je imela dosledno izvesti načelo, da tisti, ki je v deželi vladar, ima tudi uravnnavati verske zadeve. Sestavljene so bile iz nekaterih zastopnikov cerkve, ki so imeli ljudstvo poučevati o prepornih točkah med katoliško in protestantsko vero, in pooblaščenec nadvojvodovih, ki so v njegovem imenu vse potrebno ukrenili glede na sestavljanje občinskih odborov s katoličani, zaprisaganje meščanov, izgon neposlušnih podložnikov in druge odredbe, ki so se zdele potrebne. Reformacijske komisije so prehodile vse tri notra-njeavstrijske dežele, izganjale predikante, nastavljalje mesto njih katoliške duhovnike, voditelje luteranov zaprle ali izgnale, protestantske tempeljne podrele ali razstrelile, krivoverske knjige zaplenile in sežgale. Postopale so po vseh krajih precej enako. Ko je došla komisija v mesto ali kraj, so pozvali vse moške in ženske v mestno hišo ali cerkev.

Tu jim je načelnik komisije, na Štajerskem in Koroškem škof Martin Brenner, na Kranjskem škof Hren, najprej govoril o nekaterih temeljnih verskih resnicah, o pravi veri, o katoliški cerkvi, o sv. obhajilu pod eno podobo, o mašništvu itd. Nato so morali ljudje priseči, da se bodo držali nekatiške božje službe, ogibali se predikantov in skazovali deželnemu knezu dolžno pokorščino. Prisega je bila taka, da so jo po svoji vesti lahko podali tudi protestanti, ker se ni tikala verskih naukov, ampak le vnanje pokorščine nasproti vladarju.

Tistim, ki niso hoteli priseči, se je določil rok za premišleč ali pa za odhod, navadno šest tednov, pa tudi več mesecev. Luteranski mestni sodniki, župani in občinski svetovanci so bili odstavljani in mesto njih postavljeni na čelo mestnim in trškim občinam nadvojvodovi zastopniki. V varstvo so imele komisije s seboj močno, oboroženo stražo, ki pa navadno ni imela kaj posla.

Komisije so pričele svoje delovanje na Zgornjem Štajerskem. Isti dan, ko je ukazal nadvojvoda vzeti stanovan luteransko cerkev (Stiftskirche) v Gradcu, kjer so vzlic njegovi prepovedi vzdrževali predikanta, so se zbrali v Ljubnem njegovi komisarji s admontskim opatom Janezom na čelu (14. okt. 1599), da starejo odpor luteranskih rudarjev. V kratkem so se pokatoličili kraji: Eisen-nerz, Aussee, Schladming, Rottenman, Groebming, ne da bi se prelila kaplja krvi. Ferdinand je mogel biti z uspehom te prve potovalne komisije zadovoljen. Dasi ravno luteranstvo v teh krajih še danes ni bilo iztrebljeno, so mu vendar skazali pokorščino in se uklonili njegovim zapovedim.

Nato je prišel na vrsto Spodnji Štajer. Na čelo komisij je tu stopil sekovski knezoškof Martin Brenner, kateremu so bili pridejani še trije vladni svetniki in tajnik Volbenk Kaltenhauser. — Prvi obisk je veljal glavnim luteranskim trdnjavam — Radgoni. Dne 17. decembra 1599 je odrinila komisija iz Lipnice, spremljana od 150 nemških strelcev in 170 oboroženih škofovih podložnikov. Na poti v Radgono je obiskala Čmurek, kjer je pregnala predikanta, postavila katoliškega župnika in sprejela od meščanov obljubo pokorščine. Pod noč je bila že v Radgoni. Meščani so bili iznenadeni in silno prestrašeni. Komisarji so zahtevali takoj ključne od vseh mestnih vrat, zastavili vse ulice in trge z vojniki, k rotovžu in orožarni postavili močno stražo in meščanom prepovedali zapustiti hiše. Drugi dan je dobila komisija v pomoč in varstvo še 500 slovenskih vojakov, katere so oborožili s puškami in sabljami iz mestne orožarne.

Tretji dan so pozvali pred komisijo vse meščanstvo. Škof Brenner je imel dolg govor, v katerem je naštel Radgončanom vse pregreške in prestopke, ki so jih zadnja leta zakrili. Nato je sledila sodba, da vsled upornosti izgube vse svo-

je pravice in privilegije. Mestni sodnik, svetovalci in vsi mestni uradniki so bili odstavljani. Za nadvojvodovega pooblaščenca (Anwalt) je bil imenovan novi mestni župnik Matija Socius in mu je bilo naročeno, naj se vedno udeležuje sej mestnega sveta in pazi, da se ne ukrene kaj zoper katoliško vero in nadvojvodovo oblast. Za mestnega sodnika je bil postavljen Luka Lelič, katerega so preje zaradi katoliškega mišljenja zelo preganjali. Slednjič so se določile kazni za upornike, ki so bili

POZOR GOSPODINJE!

Pri nas dobite čisto sveža jajca z domače farme, po 60c doz. srednja, 70c doz., velike in izvrstne domače suhe klobase.

Se priporoča
OGRINC'S MARKET
6414 St. Clair Ave.

MALI OGLASI

Naprodaj
E. 26th St. blizu Chester, hiša za 2 družini, 5 in 5, garaža, obe stanovanji prazni v 30 dnevih. \$11,900.
E. 32 blizu Superior, v prvovrstnem stanju, 11 sob za 1 družino, plinski furnez, pripravnost za oddajati sobe (rooming house). Tudi "cottage" 4 sobe. Oboje na enem lotu za \$9,500.
E. 80 blizu Superior, apartment za 4 družine. 20 sob, 4 plinski furnezi, \$21,000.

PETER MAJKA, Broker
1588 E. 31 St. SU 1-8871 (249)

Frank S. Legan

ON NAPRAVI IZPOSODJEVANJE PRIJAZEN POSEL

To je slovenski "YES MANAGER" poslovođa lokalne Personal Finance Company. On je mnenja, da ni dobro brezposelnost izposojevanje. Ampak kadar bi pa posojilo bilo v korist osebe, potem pa hitro preskrbi potrebni denar.

On napravi izposojevanje preprosti, prijateljski posel. Da posojila zaposlenim moškim ali ženskam, poročenim ali samskim. On uređi priložna mesečna naplačila.

Če se odločite, da bi posojilo bilo v vašo korist, pridite k Personal poslovođu danes in se pogovorite po slovensko.

Loans \$25 to \$900 or more on Signature, Furniture or Auto
Personal FINANCE CO.
5484 Broadway (2. nadstropje nad Kaase's Bakery)
Doering Bldg., Cleveland 27, Ohio
Telephone VU 3-4339
Frank S. Legan, "Yes Mgr."

Za božični dar
Dobite nove krasne harmonike, 120 bass, samo \$75. — 7710 Melrose, blizu E. 79 in Wade Park. (249)

Hiša naprodaj
Proda se hiša 9 sob. Se lahko rabi za 2 družini. Klet pod celotno hišo, plinski furnez, gorkota na vročo vodo. Na 1246 E. 58 St. (248)

NAPRODAJ
na Miller Ave. v fari sv. Kristine, lep 5-sobni bungalow iz opeke, 3 spalnice, soba za razvedrilo (recreation room), venetian blinds, kurjava plinska, garaža in dovoz.

Vaša hiša se sprejme v zameno.

KOVAC REALTY
960 E. 185 St. KE 1-5030 (251)

Sobe se odda
Odda se 4 sobe v najem samo odraslim ljudem. Kličite CL 1-3781. (250)

Posestvo naprodaj
Proda se posestvo v vasi Hozitza, Jugoslavija, fara Lendava, Prekmurje. Za informacije kličite Gizella Hozjan, omožena Nekic, 18324 Marcella Rd., IV 1-6581. (doc.10,17)

Kraška kamnoseška obrt
15425 Waterloo Rd.
IVanhook 1-2237
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

čil rok treh mesecev, da se izjavijo pred župnikom, se li hočejo povrniti v katoliško cerkev ali pa izseliti. Vsi pa so morali priseči pred škofom, da hočejo biti pokorni deželni knezu, se držati bogoslužja protestantov in vseh skrivnih shodov. Nato jim je komisija

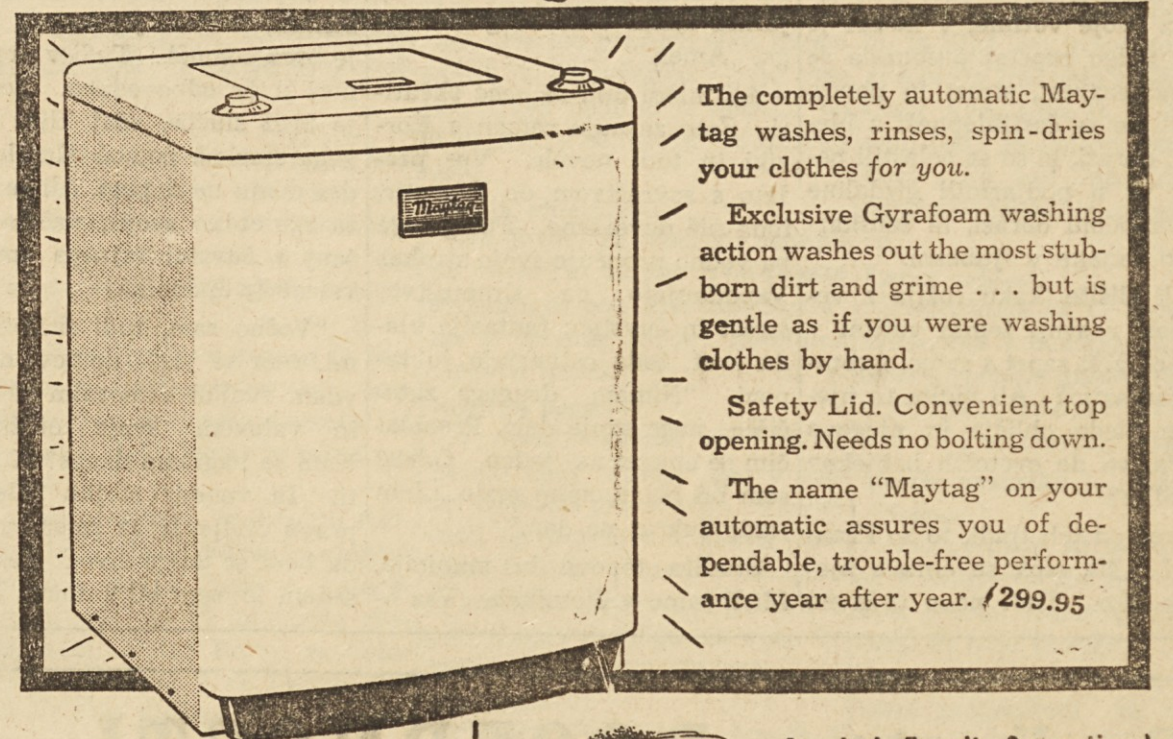
izročila "instrukcijo," ki je določala, kako naj se vrši mestna uprava, katoliška božja služba in poži versko življenje. Luteranska molivnica izven mesta se je imela razstreliti. Ker je pa njen lastnik Karl pl. Herberstorff prosil, naj mu prizanesejo, in je že sam odpravil predikan-

ta, altar, krstni kamen, grobne spomenike in zvonove, je nadvojvoda Ferdinand dovolil, naj se poslopje ohrani, ako ne bo več služilo za protestantske shode.

(Dalje prihodnjič)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

For the cleanest clothes and no-work washing—the Maytag Automatic!

The completely automatic Maytag washes, rinses, spin-dries your clothes for you.

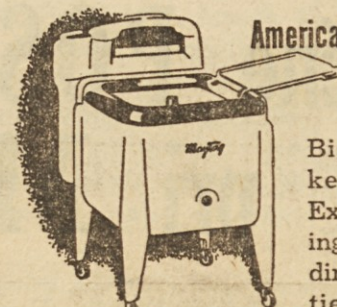
Exclusive Gyrafoam washing action washes out the most stubborn dirt and grime... but is gentle as if you were washing clothes by hand.

Safety Lid. Convenient top opening. Needs no bolting down.

The name "Maytag" on your automatic assures you of dependable, trouble-free performance year after year. /299.95

Come in today for a free demonstration.

- LOW DOWN PAYMENT
- EASY TERMS
- LIBERAL TRADE-IN

America's Favorite Conventional Washer—MAYTAG

Big, double-walled tub keeps water hot longer. Exclusive Gyrafoam washing action removes more dirt—can't harm even daintiest fabrics. Choice of more than 6,000,000 enthusiastic homemakers.

Three Models
129.95 to 189.95

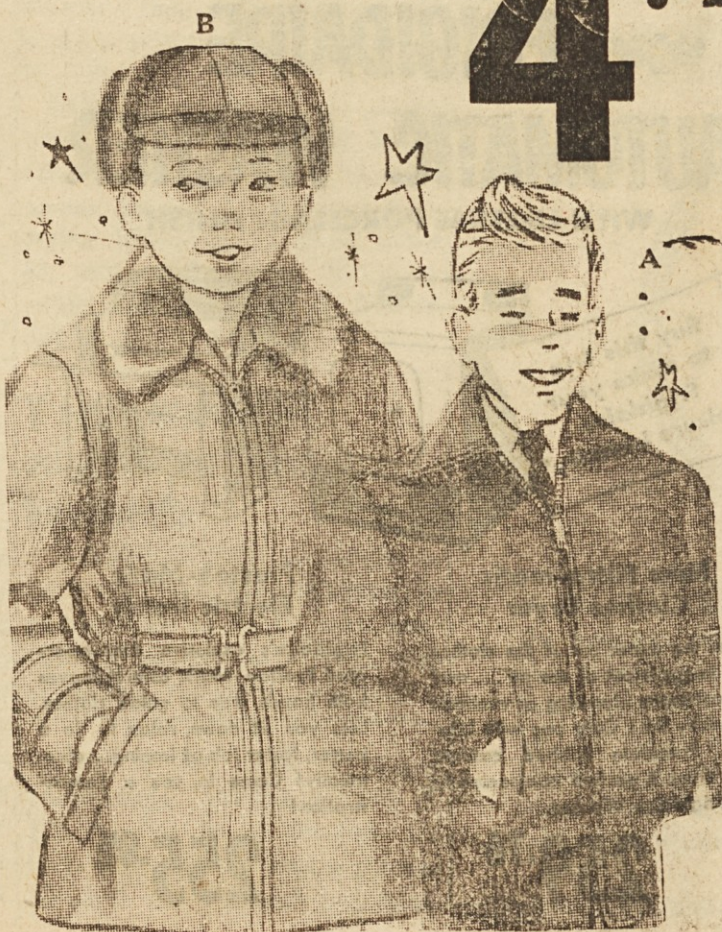
NORWOOD Appliance & Furniture
ODPRTO ZVEČER 6202 ST. CLAIR AVE. ENdicott 1-3634
JOHN SUŠNIK

THE MAY CO'S BASEMENT

Reg. 7.95 Deški površniki s krznenim ovratnikom ali "Bomber" jopiči

Mere 8 - 18

4.44

A. "Bomber" jopiči

Vodo odbijajoči rayon gabardine. 100% volnena prešita podloga. Barve ne obledijo. Modra, rjava, kostanjeva in zelena.

B. Površniki

Pristen krznen ovčji ovratnik. 100% volnena prešita podloga. Sprejdi ziper. V modri in rjavi barvi. Pleteno notranje zapetje.

Pismena in telefonska naročila sprejete. Kličite CH 1-3000

The May Co.'s Basement Deški oblačilni oddelek

Deške sanforizirane "Suede"

Flanelne športne srajce Regularno 1.95 vredne

1.59

Mehke in tople flanelne bombažne športne srajce. Velika izbira vzorcev in barv. Odlično darilo. Se lepo perejo. Barve ostanejo žive in jasne. Mere 6 do 16.

Deške 39c do 50c bombažne nogavice

Zgoraj z elastiko. Progasti in pisani vzorci. Nekoliko nepravilne. Mere 7-10½.

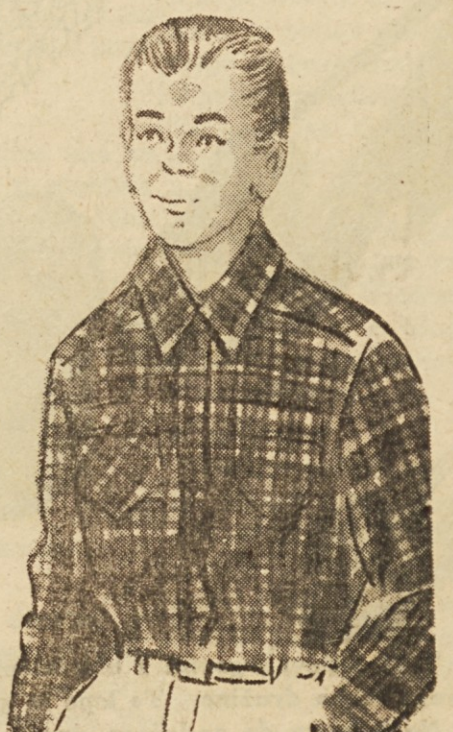
4 pari za \$1

Deške rayon Gabardine športne srajce

1.99

Rayon gabardine v vseh mogočih barvnih odtenkih. Nekoliko nepravilne. Vredne 2.95. Mere 6 do 18.

Sprejemamo pismena in telefonska naročila — Kličite CHERRY 1-3000 The May Co.'s Basement Deški oblačilni oddelek

Slavne deske Balbriggan Ski pižame

1.99

Slavnih vrst. Nekoliko nepravilne. Vredne 2.95. V vseh zaželenih barvah. Mere 4 do 12.

This and That from Washington

By Congressman Frances P. Bolton

PLANS FOR A NEW NURSE BILL

The next session of Congress is just one month off, and although I am still deep in United Nations work, I am extremely pleased by this response, and I am taking great pains to digest all points of view.

When the President's Commission on Inter-governmental Relations (which is studying this field of grants-in-aid) reports early next year, my own research in the nursing field will be well advanced. Then I hope to be able to go before Congress with a new bill and say, "My Colleagues, this is what America wants!"

Mr. McDonald said: "Ben has a lot of stockholders who are members of our Union. We have a lot of members who are stockholders. I am a U. S. Steel stockholder. We have a common interest in seeing that our industrial relations system works and works better than it has. We are not going to abandon our fighting organization, and when it is necessary we will fight. But we are seeking to improve our day-to-day operation."

These statements come from men who represent powerful forces in our nation: free management and free labor. By their actions they prove that both management and labor have imaginative leaders who are pursuing their aims with the welfare of the public in mind. May this set an example in other Labor-Management relations.

how do you consider additional financial aid to nursing education should be provided? As fast as the letters went out, answers poured in by return mail — flooding my Washington Office. I am extremely pleased by this response, and I am taking great pains to digest all points of view.

When the President's Commission on Inter-governmental Relations (which is studying this field of grants-in-aid) reports early next year, my own research in the nursing field will be well advanced. Then I hope to be able to go before Congress with a new bill and say, "My Colleagues, this is what America wants!"

Mr. McDonald said: "Ben has a lot of stockholders who are members of our Union. We have a lot of members who are stockholders. I am a U. S. Steel stockholder. We have a common interest in seeing that our industrial relations system works and works better than it has. We are not going to abandon our fighting organization, and when it is necessary we will fight. But we are seeking to improve our day-to-day operation."

Then I wrote to the American Nurses Association, and the American Medical Association, the various professional associations of those who administer hospitals, training schools, Public Health Organization, etc. asking for their advice and opinions. It is a short letter, and I have asked these experts the following questions: In your opinion is there a nursing shortage? In which fields is the shortage critical in its effect on patient care? What are the causes in order of importance? Would the nursing shortage by SUBSTANTIALLY reduced by additional financial aid to schools? If additional financial assistance in education is necessary, in which fields is it most needed? Are you opposed to ANY FORM of federal financial assistance to nursing education? If not,

Emil Ludwig:

NAPOLEON

ZGODOVINSKI ROMAN

PRVA KNJIGA
O T O K

Izveleki miselnost nanaša na ta smoter, iz Rousseaujevega Izvora človeškega rodu so vsi posejani s ponavljajočimi se odločnimi besedami: "Od vsega tega ne verjamem niti besede." Na naslednjih straneh razvije potem svoje mnenje: ljudje niso živeli samotno in ne nomadsko, marveč so bili srečni in oddeljeni, ker jih je bilo malo in ker niso bili gosti naseljeni. Ko pa so se razmnožili, "je stopila fantazija iz svoje votline, v kateri je bila dolgo zaprta; prebudila se je samozavest, strast in ponos, rodili so se častihlepneži z bleddimi obzidi, ki so se polastili poslov in si podjarmili gizdaline s cvetločimi obzidi, te ženskarje in junake v ljubezni."

Ali slišite, kako rožlja z verigami v svoji temni votlini v kateri živi zaprt s svojo ogromno fantazijo? Ali vidite tu njegovo blede obličje in njegovo sovraštvo do cvetočih babjekov v polku?

Proč od teh ljudi, to so Francozi! Na otok se obrača njegovo oko. Tudi novo državno

kolica je prepričana, da je rojen za matematiko. Poleg onih fantastičnih osnutkov zaznamuje zdaj na otoku natančno vse točke, kamor bi postavil topove; kje bi izgrebel zakope in razpostavil čete, — če bi imel oblast! Pod mrežo pesniških misli, ki jo je vrgel preko otoka, razpenja na svojih kartah drugo mrežo, v kateri pomenijo križci topove. Zemljevidi, zemljevidi! — In tako znova studira v svoji sobi poleg hrupne kavarne vse, kar se da izračunati, si prepisuje cele govore iz londonskega parlamenta in riše najbolj oddaljene dele sveta. Zadnja beležka, ki stoji na koncu zadnjega zvezka se glasi: "Sv. Helena, majhen otok v Atlantskem oceanu. Angleška kolonija."

Tedaj prejme z doma od matere pismo: njen mogočni zaščitnik, maršal je mrtev. Hiša je brez pomoči. Tudi v drevesnici ji je odpovedano. Joseph je brez službe, zdaj kliče drugega sina na pomoč. Kmalu jadra domu na dopust. Ali se vrača na otok svojih načrtov in sanj s čuvstvi tajnega zmagovalca? Iz dnevnika:

"Večno sam, tudi med ljudmi, sem se vrnil domov, da se vdam svojim samotnim sanjam in valovom svoje otožnosti. Kam se nagibam danes? K smrti. In vendar stojim šele na pragu življenja in smem upati, da bom še dolgo živel. Šest ali sedem let sem bil z doma. Koli-

— narava in nežnost sta mu ustvarjala božanske noči. Svojbodo so zatonili ti srečni časi kakor sen. Francozi! Niste nam le uropali najvišjega, kar smo imeli, zdaj nam kvarite tudi pravi! Videti domovino v takem položaju in ne moči pomagati, to je zadosten vzrok, da bi obrnil hrbet svetu, v katerem moram slaviti one, ki jih sovražim... Če bi nas mogel osvoboditi s smrtjo enega samega, bi šel takoj na delo... Življenje mi je v breme, nobena stvar me ne veseli, vse se prevrača v bolečino... in ker ne smem živeti po svoji naravi, mi je zoprno vse."

V In po letu težkih dni, ki jih preživi na otoku v skrbeh za denar in za rodbino, mora brez upa nazaj v garnizijo. To je zdaj v Auxonni, toda kaj pomaga iz-

kšna radost... zopet videti svoje ljudi!... Kakšen demon mi tedaj narekuje, naj se uničim?... er imam nesrečo in mi ni nobena stvar v veselje, zakaj naj bi prenašal življenje, v katerem mi nič ne uspe! Kakšen prizor doma! Moji rojaki so vkovani v verige in poljublajo roko, ki jih bije... Ponosen, samozavesten je nekoč živel Korzičan. Podnevi za državo, ponoči v objemu ljubeče žene, — narava in nežnost sta mu ustvarjala božanske noči. Svojbodo so zatonili ti srečni časi kakor sen. Francozi! Niste nam le uropali najvišjega, kar smo imeli, zdaj nam kvarite tudi pravi! Videti domovino v takem položaju in ne moči pomagati, to je zadosten vzrok, da bi obrnil hrbet svetu, v katerem moram slaviti one, ki jih sovražim... Če bi nas mogel osvoboditi s smrtjo enega samega, bi šel takoj na delo... Življenje mi je v breme, nobena stvar me ne veseli, vse se prevrača v bolečino... in ker ne smem živeti po svoji naravi, mi je zoprno vse."

prememba.

Zdaj! Naposled sme vsaj enkrat v ospredje: novi general, ki spozna njegovo znanje, mu ukaže zgraditi na vežbališču utrdb, ki jih je treba zidati po težkih matematičnih proračunih. "In tako gradim z 200 možmi že deset dni od jutra do večera."

V blag spomin

DEVETE OBLETNICE SMRTI
NAŠE BLAGOPOKOJNE
MATERE

Mary Zakrajšek

ki je za vedno zatisnila svoje blage
oči dne 17. dec. 1944

Devet let Te krije že zemlja,
truplo tam v grobu trohni,
nam pa je težko pri srcu,
po licu nam solza driči.

Sladko počivaj tam v grobu,
v tihem tam kraju miru,
duša pa večno plačilo
uživaj pri ljubem Bogu.

Zalujoci ostali:

Hči PAULINE CENTA in ZET;
FRANCES in PAULINE, vnukinji
Cleveland, Ohio, 17. dec. 1953.

čera. Ta nenavadna odlika je razburila stotnike zoper mene. Ogorčeni so, kako je mogoče tako važne stvari pred njimi poročati poročniku?"

A zopet ga potisnijo nazaj. Tako se bo z muko vlekel naprej, da bo kot stotnik upokojen, in da bo doma s svojo francosko rento užival zaničevanje, dokler ga ne bodo pokopali v domačo zemljo — edino stvar, ki nam je Francozi ne morejo uropati. Torej so bile one sanje o svobodi, ki so jo napovedovale knjige, prazne pene? Če se mogočna Francija sama ne osvobodi plemiškega jarma, podkupljivosti in nepotizma, kako naj se mala Krozika otrese Francije!

Z novimi načrti polni mladi avtor svoje dnevnike. Gorje, če bi prišel ozki zvezek predstojniku v roke. Bral bi: "Osnutek za spomenico o kraljevski oblasti. Opisati podrobnosti prisvojene oblasti, ki jo dandanes uživajo kralji v 12 evropskih monarhijah. Le malo jih je med njimi, ki ne zaslužijo, da bi jih postavili."

Tako škriplje z zobmi v svoj molčeči dnevnik, dočim mora na vsakega princa god v paradižni uniformi vzklizati: Živio kralj! Se eno leto mladosti mine v duševnem službovanju. Prebije

ga molče med poezijo in matematiko.

(Dalje prihodnjič)

PURAN ZASTONJ!

Začeni s ponedeljkom 2. dec. do Božiča bomo dali vsak dan OČIŠČENEGA PURANA ZASTONJ!

Tikete za to dajemo od danes naprej z vsakim nakupom.

Ta teden imamo prodajo
PRVOVRSTNEGA
GOVEJEGA MESA

Rebrno goveje meso za juho
15c funt

Brezkostno zrezano meso
za praženje ali pečenje
59c funt

Goveje stegno ali zbito meso
za pečenko
69c funt

Plečna pečenka
47c funt

LILLIAN'S SUPER MARKET

784 East 152 St.

GL 1-2836

FREE DELIVERY

Predbožične POSEBNOSTI pri MANDLU

V Mandlovi trgovini z obuvalom boste dobili najbolj popolno izbiro hišnih copat za vsakega člana družine. Te lepe in gorke copate so prav idealno darilo za božični čas. Ne čakajte do zadnjega dneva. Naše mere in barve so popolne.

Cene so \$1.98 do \$5.95

IMAMO POPOLNO ZALOGO GALOŠE IN DRUGO GUMASTO OBUVALO

MANDEL'S SHOE STORE

6125 St. Clair Avenue

V LAUSCHETOVEM POSLOPU

blizu North American banke

Pri nas dobite koledarje.

Za Božič obdarite vaše drage z darili od Brodnick Bros.

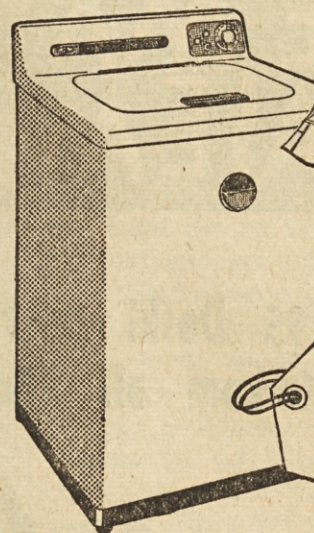
Come in!
See the difference

FRIGIDAIRE Live-Water Action

Gets rid of "deep-down" dirt
ordinary washers
can't touch

Frigidaire Automatic
Washer doesn't fool
with dirt. Surging Live-
Water currents of hot,
sudsy water go through
and through the
clothes, flushing out
the grime, toughest,
ground-in dirt... yet
so gently does it work
that nylons, woolsens
and rayons are safe!
New fresh-water
Rinse-over Rinse...
Rapid Spin, too!

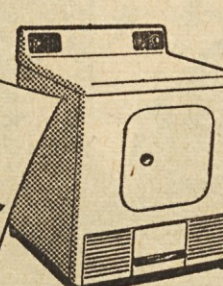
WA-109-26

Now only
\$299.95Buy it on new
Low Terms!

FRIGIDAIRE AUTOMATIC WASHER

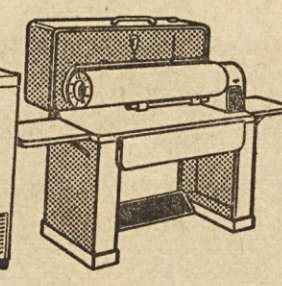
WITH LIFETIME PORCELAIN FINISH

Buy this Trio
to make your
Frigidaire
"Leisure Laundry"

New Filtra-matic
Clothes Dryer

Takes the water out of the clothes
and keeps it out of the air... and
without extra plumbing or venting!
No sticky lint! Only one with Life-
time Porcelain finished cabinet
and drum. A perfect companion to
the Frigidaire Washer.

259.75

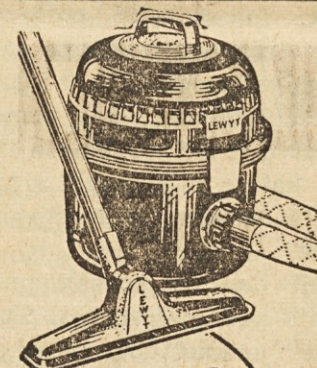
Presto-Matic
Electric Ironer

Frigidaire's exclusive foot-operated
Presto-Matic control leaves
both hands free to guide clothes.
Lets you sit down, relax to do a
better, faster job of ironing... elec-
trically! Come in, see a demon-
stration!

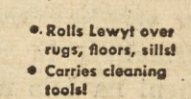
255.95

Za Božič ji podarite čistilec!

LEWYT

SAVE
\$15.95!

1 YOU GET the new
LEWYT
VACUUM
CLEANER
\$89.95 value

2 YOU GET
the LEWYT
"DOLLY"

3 YOU GET
the LEWYT
"WALL RACK"

* Fastens on closet door!
* Keeps hose, tubes handy for
quick clean-up!

COMBINED VALUE \$15.95

ONLY LEWYT GIVES YOU

automatic 4-WAY rug cleaning!

The secret's in Lewyt's No. 80 Carpet Nozzle!

1 WIDE-ANGLE SUCTION!
(on forward stroke)
For deep-down dirt, surface litter!

2 PILE-COMBING ACTION!
Comb-Valve picks up threads, cat
and dog hairs!

3 RUG-BRUSHING ACTION!
Fuller Brush grooms nap, restores
lost colors!

4 DEEP CLEANING SUCTION!
(on back stroke)
High-velocity suction gets stubborn
ground-in dirt!

plus!

* NO DUST BAG TO EMPTY!
* Rotates in center of room for easy
wall-to-wall cleaning!
* Quiet—no whining roar!
* Allergy-proof filter system!
* No extras to buy! You get all tools
to clean floor-to-ceiling!

OFFICIALLY ENDORSED
by National Institute of Rug
Cleaning, Inc.
Vacuum your rugs daily. Have
them professionally cleaned
at least once a year by a
professional rug cleaner.

ODPRTO VSAKI VEČER DO 9. URE ZVEČER

Pridite po koledar za 1954. leto

Poslužite se našega "Lay-A-Way" plana pri
nakupu pohištva ali drugih potrebščin
za vaš dom!

Brodnick Bros.

APPLIANCES and FURNITURE STORE

16013-15 WATERLOO RD.

IV 1-6072-IV 1-6073